

روش جامع آموزش خط تحریری پیرایه یادگیری تمرین

برای هفت تا هشتاد سال

خط و تالیف

اسماعیل نژادفرز کُرتستانی

سرشناسه	نژاد فرد لرستانی، اسماعیل، ۱۳۳۶-
عنوان و نام پدیدآور	روش جامع آموزش خط تحریری همراه با دفتر تمرین برای مبتدیان مبتدأ سال تألیف اسماعیل نژاد فرد لرستانی
مصححات نشر	تهران: بادبادک، ۱۳۹۶
مصححات ظاهری	۹۶ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۷-۶۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت چاپ قبلی	سایه نیما، ۱۳۹۲
موضوع	خوشنویسی -- راهنمای آموزشی
موضوع	Calligraphy -- Study and teaching
موضوع	خط نستعلیق -- راهنمای آموزشی
موضوع	Writing, Nastaliq -- Study and teaching
تعداد کتبه	۱۳۹۶ فن آف ۳۶۳۹
ردیف ملی	۷۴۵
شماره تاشناس	۴۸۷۸۹۸۸

انتشارات بادبادک روش جامع آموزش خط تحریری اسماعیل نژاد فرد لرستانی

طراحی و گرافیک: مجید میراباده اردکانی
مدیر تولید: سعید سعیدی
ناشر چاپ: جتیم طلوعی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: باغ هنر
نوبت چاپ: سوم (چاپ اول ناشر) سال چاپ: ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۷-۶۵-۲

پخش ماهان: تلفن: ۶۶۹۷۰۸۸۴ و ۶۶۹۷۵۰۳۵

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری غربی

پلاک ۹۹، طبقه چهارم، واحد ۹

www.mahanketab.com

مقدمه

۷

وسائل خوشنویسی در خط تحریری

۱۱

آداب خوشنویسی

۱۳

۱- یکده نشستن

۲- زائده‌های صورت تا کاغذ خوشنویسی

۳- نحوه‌ی قرار گرفتن کاغذ در مقابل صورت

۴- نحوه‌ی به دست گرفتن مداد، روان نویسی یا خودنویس

اصول و قواعد خوشنویسی

۱۹

۱- مفردات

۲- ترکیبات دو حرفی

۳- ترکیبات سه حرفی و بیش از آن

دفتر تمرین

۱۳۹

مقدمه

اول دستریه نام ایزد دانا صانع و پروردگار رحمتی توانا

سلام به یکایک هنرجویان و هنرمندان عزیز. در ابتدا شاید مناسب باشد تا چند سطر به رسم مقدمه، در باب وضعیت آموزش خط تحریر بیاورم. چنانکه پیش تر بعضی مصاحبه ها در گفتگوها اشاره کرده ام، خط تحریر امروز در موقعیت خاصی قرار گرفته است، از یک سو شمار کمی از جوانان اقشار مختلف جامعه به این خط اقبال نشان می دهند تا حدی که آموزش خط فارسی به این دلیل برای این اساس تغییر کرده است و سوی دیگر، و به دلیل نیاز جامعه، عده ای یادی به آموزش این خط مشغول شده اند. بدین آنکه قصد تخفیف کار این عزیزان را داشته باشم به عنوان یک یادآوری عرض می کنم که اگر کسی خود مبانی هنری آموزش این خط را از روی اسلوب و روش صحیح فرا گرفته باشد در آموزش آن توفیق نخواهد یافت و چه بسا به خود و هم به شاگردش بیش از آنکه سود برساند ضرر بزند. خوشنویسان تجربی شاید از ذوق و استعداد هنری خوبی برخوردار

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

باشند یقیناً اگر این ذوق و استعداد را با آموزش کلاسیک خوشنویسی تکمیل کنند ثمری
 بهتری خواهند گرفت. خوشنویسی ایامه ای هم این روزها برای خود بازاری پیدا کرده
 بدون آنکه در مدح یا ذم آن بگوئیم تنها این نکته را یاد آوری می‌کنم که دوستان عزیزان
 هرگز نباید سعی در جایگزین کردن چنین خطی به عنوان خط تحریری اصل کنند چه این کار
 نوعی تقلب است و هم نوعی تخریب سنت خوشنویسی ایرانی، این کار مصداق این فرموده
 عیسی خودمی بری و زحمت مای داری

انجمن خوشنویسان در این سالها تمام کارهای بلندی در آموزش صحیح هنر خوشنویسی برداشته
است. منشورات، کلاسها و نمایشگاه‌ها را برپا میدارد. امید این انجمن و اساتید شریف آن فضا
ی مناسب برای آموزش و یادگیری این هنر را فراهم آورد.

همه علاقمندان را به استفاده‌ی هرچه بیشتر از آثار و کلاسهای این اساتید توصیه‌ی ترغیب می‌کنم. اجازه بدهید چند کلمه‌ای هم با ناشران عزیز بگویم، پیش از همه‌ی باید از همت و حمایت صنف ناشران هنری از جامعه‌ی هنرمندان تشکر کرد، بسیاری از کارهای آموزشی

هنر خوشنویسی تنها با علاقه و پشتیبانی این عزیزان به زیور طبع آراسته می شود. از این همباز
 هستند اندک ناشرانی که شاید هنر را در پای ثروت قربانی کنند. این چند شکایت را به انا
 عرض می کنم، تهیه ی نسخه ی رایانه ای خوشنویسی از روی خط اساتید بدون اجازه و البته
 نظارت و حکامی آنها کاری است ناپسند، هم عتلاً هم شرعاً. توزیع این گونه سی دی ها
 نیز بالطبع قابل قبول نیست. از همه بدتر تولید آثار خوشنویسی رایانه ای با کپی برداری از
 خطوط اصیل ایرانی است. این گونه آثار غالباً مغلوط، مشوش و اکثراً زبی هنری است.
 شاید درست باشد که هنرجویان مبتدی به اندازه سره را از ناسره تشخیص دهند و به دام
 این چنین کتابهایی و چنین آموزش هایی نیافتند، اما العجب نیست که علایق و استعداد
 نسل جوان ایران را به همراه چند صد سال تاریخ خوشنویسی ایرانی به این سادگی تباه کنیم.
 در پایان کلام هم سخنی دارم با سروران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. از هنرمند
 و ناشر و هنرجو که بگذریم، قلب نظام نشر ایران در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می
 هست عزیزان در اعتلای هنر ایرانی ستودنی است. آنچه که می گویم پیشنهادی است از

